

การดำเนินคดีแพ่งของผู้เสียหายจำนวนมาก

นางสาวนิตา ว่องเจริญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-835-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17009060

CIVIL SUIT BY NUMEROUS VICTIMS

Miss Nida Wongcharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-835-7

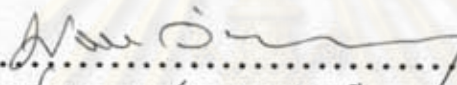

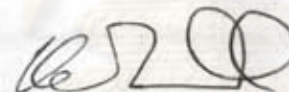
หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

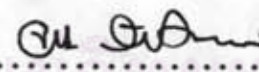
การดำเนินคดีแพ่งของผู้เสียหายจำนวนมาก
นางสาวนิตา ว่องเจริญ
นิติศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของภาค
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

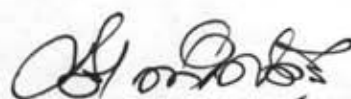

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากิจ)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะวีระกุล)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จริญญา ภัคศิธนากุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ เข็มชัย ชุตินวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุธี ต้านอติ)

นิตา ว่องเจริญ : การดำเนินคดีแพ่งของผู้เสียหายจำนวนมาก (CIVIL SUIT BY NUMEROUS VICTIMS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, 96 หน้า ISBN 974-583-835-7

การดำเนินคดีแพ่งนั้นแต่เดิมถือว่าเป็นเรื่องของกฎหมายเอกชนเพราะเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเรียกร้องของเอกชน ต่อมาเมื่อมีการดำเนินคดีของเอกชนในบางเรื่องซึ่งมีผลกระทบต่อสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องคดีเป็นจำนวนมากวิธีพิจารณาที่เป็นเรื่องของกฎหมายเอกชนย่อมมีขีดจำกัดและการฟ้องคดีโดยบุคคลจำนวนมากยังส่งผลเสียถึงเรื่องเกียรติยศของคู่ความตลอดจนสร้างความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนรวมอีกด้วย

ผู้วิจัยพบว่ารัฐได้เข้ามาควบคุมการฟ้องคดีของเอกชนในกรณีที่มีการฟ้องคดีที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม แม้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจเสรียังมีการออกกฎหมายเข้าควบคุมการฟ้องคดีที่เรียกว่า "CLASS ACTION" ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาที่มุ่งประสงค์จะรวบรวมจำนวนผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากมูลเหตุแห่งคดีเดียวกันเข้าเป็นกลุ่มเพื่อให้การดำเนินคดีมีเพียงให้มีผู้แทนในการดำเนินคดี การดำเนินคดีของผู้แทนในการดำเนินคดีนั้นย่อมมีผลผูกพันผู้เสียหายทุกคนที่อยู่ในกลุ่ม ส่วนในประเทศไทยนั้นใช้วิธีการกำหนดคดีพิจารณาพิเศษใช้ในพระราชบัญญัติต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้เอกชนฟ้องคดีตามกฎหมายเหล่านั้นเช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาความแรงงาน พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2489

ผู้วิจัยพบว่าในกรณีของประเทศไทย กระบวนการพิจารณาพิเศษที่กำหนดใช้โดยพระราชบัญญัติฉบับต่างๆ ยังไม่อาจแก้ไขข้อขัดข้องในเรื่องของการฟ้องคดีได้ทั้งหมดเพราะกฎหมายพิเศษใช้ได้กับกรณีบางกรณีโดยเฉพาะเจาะจงเท่านั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอแนะว่าควรจะได้มีการปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาในส่วนของการฟ้องคดีโดยบุคคลจำนวนมากโดยใช้แนวทางของ "CLASS ACTION" ตามแบบของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นพื้นฐาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติต..... น.ธ. ว่องเจริญ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C270354 : MAJOR LAW
KEY WORD: CIVIL PROCEDURE/PARTIES/PLEADING RIGHT/JUSTICE

NIDA WONGCHAROEN : CIVIL SUIT BY NUMEROUS VICTIMS. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF.APIRAT PETCHSIRI, Ph.D. 96 pp. ISBN 974-583-835-7

Civil process was in the past considered as private matter because it involves private claims. When those claims involve public interest particularly when there are many injured parties, procedure for individual claim becomes unsuitable. Multiple claims and special process bring undesirable results such as reputations damages, lowdown of the economy, etc. This thesis finds that state interventions of private claims are evident even in the most capitalist country such as the United State where special procedure for multiple claims involving public interest are enacted. "Class Action" is the procedure whereby multiple claims and respondents can be represented by individual. Such representative may act on behalf of the whole class and may be controlled by the court. Special procedure can be found in special legislation in Thailand such as Consumer Protection Act B.E. 2522, National Protection and Conservation of Environmental Quality Act B.E. 2535, Formation of a Labour Court and Labour Court Proceeding Act B.E. 2522 and Bankruptcy Act B.E. 2489.

This thesis finds that in case of Thailand, special procedures provided by special statutes are inadequate to deal with multiple claims involving public interest. It is so because special statutes are applicable to special cases only. This thesis recommends the adoption of uniform procedure deal with special multiple claim similar to "Class Action" employed by the United State justice system.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... นิดา วงษ์เจริญ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.ปิรต (D)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
- ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
- ปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย	2
- วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย	3
- ขอบเขตของการทำวิจัยและวิธีวิจัย	3
- สมมติฐานของการทำวิจัย	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. กฎหมายวิธีสบัญญัติพิเศษเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณชน	5
- อำนาจในการฟ้องคดี	5
- การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน	16
- ผลของคำพิพากษา	19
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา	21
3. สภาพของสังคมสมัยใหม่กับกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	26
- การเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของผู้เสียหาย	27
- การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน	43
4. การดำเนินคดีแพ่งของผู้เสียหายจำนวนมากตามกฎหมายของต่างประเทศ	

	หน้า
กับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกฎหมายไทย.....	48
- การดำเนินคดีแบบ Class Action.....	49
- Class Action กับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย.....	76
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	82
เอกสารอ้างอิง.....	90
ประวัติผู้เขียน.....	96

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์แก่ผู้เขียนทั้งด้านการศึกษาค้นคว้า การให้คำแนะนำในการเขียน การตรวจและแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัลณะชีวะกุล ท่านอาจารย์จรัญ ภักดีธนากุล ท่านอาจารย์เข็มชัย ชุตินวงศ์ และ ท่านอาจารย์สุธี ต้าเนื้อดี ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและสละเวลามาเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อยลงด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ คุณสุฤษดิ์ผล ชมไพศาล ม.ล.อิษฎากร เกษมศรี และคุณธีระเดช ตันสุวรรณรัตน์ ที่ให้ข้อคิดเห็นและสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา และพี่ๆ ทุกคนซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนมอบให้แก่ บิดา-มารดา พี่ๆ ทุกคน และท่านอาจารย์ทุกท่าน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิตา ว่องเจริญ